

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. gegužės 27 d. Nr. 21RE3-67 (AG3-43/24-2024)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės, Ramintos Ramanauskienės, Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą dėl atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas X. Y. (toliau – ir Pareiškėjas) 2024 m. balandžio 23 d. pateikė Komisijai patikslintą skundą (b. l. 11-12), kuriuo prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros (toliau – ir Atsakovė arba Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. vasario 8 d. sprendimą Nr. SS-504 „Dėl X. Y. darbingumo lygio“ (toliau – ir Agentūros sprendimas) ir įpareigoti (*reikia suprasti – Agentūrą*) atlikti naują darbingumo lygio vertinimą pagal nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusią darbingumo lygio nustatymą reglamentuojančių teisės aktų redakciją. Skunde Pareiškėjas taip pat prašo Komisijos iš Agentūros išreikalauti Šiaulių I teritorinio skyriaus 2023 m. lapkričio 20 d. sprendimą, o iš Vilniaus kalėjimo, Rasų g. 8, Vilnius, išreikalauti Pareiškėjo „medicininę knygelę“ ir visus Pareiškėjo medicininius dokumentus bei Agentūros Sprendimą. Dėstydamas Komisijai prašymą dėl Agentūros sprendimo išreikalavimo iš Vilniaus kalėjimo papildomai pažymi, kad nors Agentūros sprendimas buvo priimtas 2024 m. vasario 8 d., jam jis buvo pasirašytinai įteiktas 2024 m. vasario 26 d., todėl Komisijos prašo išreikalauti „įrodymus siuntų tarnybos“.

Skunde Pareiškėjas nurodo, kad su Agentūros sprendimu, kuriuo jam buvo nustatytas 85 procentų bazinis darbingumo lygis, nesutinka, teigia, kad darbingumas buvo nustatytas neteisingai. Teigia, kad Agentūros sprendimas pažeidžia jo, kaip Lietuvos Respublikos piliečio, teises. Nurodo, kad jis (*duomenys neskelbtini*). Visa tai, anot Pareiškėjo, matyti jo medicininėje knygelėje ir medicininuose dokumentuose.

Apibendrinamas nurodo, kad Agentūros sprendimas yra nepagrįstas, netinkamas ir neteisėtas. Pareiškėjo vertinimu, Agentūros sprendimas buvo priimtas nesilaikant teisės aktų, darbingumo nustatymo ir funkcionavimo lygmens kriterijų.

Atsakovė atsiliepime nesutinka su Pareiškėjo skundu ir prašo atmesti jį kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. l. 19-20) Atsakovė paaiškina, kad iki 2023 m. gruodžio 31 d. darbingumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtintu Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašu (toliau – Kriterijų aprašas), jo 1 bei 2 priedais, Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas).

Nurodo, kad Pareiškėjas, nesutikdamas su iki 2023 m. gruodžio 31 d. veikusios Neįgalumo ir darbingumo lygio nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba, nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kreipėsi į Tarnybos direktorių dėl Tarnybos teritorinio skyriaus priimto sprendimo peržiūrėjimo. Pagal Tarnybos Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjui suteiktus įgaliojimus, patvirtintus Tarnybos direktoriaus 2020 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-22 „Dėl įgaliojimų suteikimo Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjui ir patarėjui“, Tarnybos Sprendimų kontrolės skyrius atliko pakartotinį Pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą ir 2024 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. SS-504 „Dėl X. Y. darbingumo lygio“ paliko galioti Tarnybos teritorinio skyriaus priimtą sprendimą, kuriuo Pareiškėjui nustatytas 100 procentų darbingumo lygis.

Atsakovė teigia, kad Pareiškėjo skunde išdėstyta tik jo subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti. Toliau Agentūra pateikia argumentus, kuriais pagrindžia objektyviai ir pagrįstai priimtą Agentūros sprendimą dėl Pareiškėjui nustatyto darbingumo lygio.

Paaškina, kad darbingumo lygio vertinimas – tai kompleksinis asmens sveikatos funkcinių sutrikimų ir psichosocialinių faktorių vertinimas. Jo tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo pajėgus įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Darbingumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis, t. y. asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Tarnybą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) paciento kortelėje identifikuotais įrašais ir paties asmens pateikiama informacija. Paaškina, kad darbingumo ir neįgalumo lygio nustatymo (negalios nustatymo dokumentų) byloje ir (ar) ESPBI IS paciento kortelėje esančiuose medicininiuose dokumentuose nurodyta informacija apie asmens sveikatos funkcinius sutrikimus ir bendrą asmens savijautą vertinama kompleksiskai.

Teigia, kad, vertindama Pareiškėjo darbingumo lygį, Tarnyba vadovavosi darbingumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir, objektyviai įvertinusi asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Todėl, Atsakovės nuomone, darbingumo lygio vertinimas atliktas išsamiai įvertinus medicininius dokumentus, o pateiktos išvados dėl nustatyto darbingumo lygio atitinka procedūros reikalavimus, nustatytus teisės aktuose.

Atsakovė nurodo, kad 2023 m. spalio 4 d. Lietuvos kalėjimų tarnybos siuntimu į Tarnybą (toliau – siuntimas į Tarnybą) Pareiškėjas buvo nukreiptas į Tarnybą darbingumo lygiui nustatyti. Minėtame siuntime nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodus: (*duomenys neskelbtini*). Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas bazinį darbingumą dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) vadovavosi Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 14.1 papunkčiu, kuris taikomas periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligų atveju, kai asmeniui nustatytas nežymus sutrikimas: raumenų jėga nepakitusi (5 balai), sutrikę jutimai, parestezijos, susilpnėję sausgyslių ir antkaulių refleksai, asmuo savarankiškas. Taikant minėtą papunktį nustatytas 90 procentų bazinis darbingumo lygis. Pažymi, kad vertinant vertebrogenines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio darbingumo lygio nustatymo kriterijų 14 punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 80.1 papunkčio papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos reiškimosi formą; reiškiasi bent vienos galūnės ar jos dalies motorikos, jutimų sutrikimais ir skausmais; išnaudojus gydymo galimybes, sutrikimai turi būti patvirtinti klinikiniais ir instrumentiniais tyrimais, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis; raumenų jėga vertinama pagal Lovetto skalę. Taigi, vertinant stuburo patologiją, vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 14.1 papunkčiu, o taikant minėtą papunktį nustatytas 90 procentų bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis turimais duomenimis, asmuo skundžiasi (*duomenys neskelbtini*). (*duomenys neskelbtini*). Pareiškėjas vaikšto be pagalbinių priemonių. Minėti duomenys patvirtinti 2023 m. kovo 23 d. neurologo konsultacijos ir siuntimo į Tarnybą duomenimis.

Paaikškina, kad Pareiškėjo darbingumo lygis pagal mažesnę darbingumo lygį nurodantį Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 14.2 papunktį nenustatytas, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas lengvas sutrikimas: (*duomenys neskelbtini*).

Atkreipia dėmesį į tai, kad Tarnybai nesuteikti įgaliojimai revizuoti gydančių gydytojų parengtus medicininius dokumentus, pasisakyti dėl jų pagrįstumo ar tiesiogiai tirti asmens sveikatos būklę. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 45 punktu, už ESPBI IS pateiktų klinikinių elektroninių dokumentų E025 ar E003 ir E027 parengimą ir (ar) siuntimo į Tarnybą darbingumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas.

Konstatuoja, kad Pareiškėjas Skunde nenurodė konkrečių aplinkybių ir nepateikė jas pagrindžiančių įrodymų, kurie paneigtų atlikto vertinimo ir priimto Sprendimo išsamumą ar pagrįstumą. Tai, kad Pareiškėjo netenkina skundžiamo sprendimo motyvai ir (ar) Pareiškėjas nesutinka su priimtu sprendimu dėl darbingumo lygio nustatymo, nesudaro pagrindo išvadai, kad Tarnybos priimtas Sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatų ar priimtas nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Skundas atmestinas.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, – Atsakovė arba Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. vasario 8 d. sprendimo Nr. SS-504 „Dėl X. Y. darbingumo lygio“ ir Agentūros Šiaulių I teritorinio skyriaus 2023 m. lapkričio 20 d. sprendimo STS-7597 „Dėl darbingumo lygio“ teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad Pareiškėjas 2023 m. spalio 3 d. kreipėsi į Tarnybą su prašymu dėl darbingumo lygio nustatymo (b. l. 21-22). Prie prašymo pridėjo Lietuvos kalėjimų tarnybos medicinos dokumentų išrašą / siuntimą E027 (minėta, – siuntimas į Tarnybą), Laisvės atėmimo vietų ligoninės (gydytojo oftalmologo) atsakymą į siuntimą E027 (b. l. 25-26), Laisvės atėmimo vietų ligoninės (Gydytojo neurologo) atsakymą į siuntimą E027 (b. l. 26-27).

Tarnybos Šiaulių I teritorinis skyrius 2023 m. lapkričio 20 d. Darbingumo lygio vertinimo aktu Nr. DL-4757 (toliau – Aktas Nr. 1, b. l. 32-36) Pareiškėjui nustatė 100 proc. darbingumo lygį. Pagal šį aktą 2023 m. lapkričio 20 d. Sprendimu dėl darbingumo lygio Nr. STS-7597 (toliau – Teritorinio skyriaus sprendimas) Pareiškėjui nustatytas 100 proc. darbingumo lygis.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, 2023 m. gruodžio 18 d. pateikė skundą Tarnybai, kuri 2024 m. vasario 8 d. atsižvelgiant į Darbingumo lygio vertinimo aktą Nr. DL3879 (toliau – Aktas Nr. 2, b. l. 41-47), priėmė skundžiamą Agentūros Sprendimą (b. l. 45-47).

Pareiškėjas, kaip minėta, nesutinka su Agentūros ir Teritorinio skyriaus sprendimais ir prašo įpareigoti Agentūrą atlikti naują darbingumo lygio vertinimą pagal nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusią darbingumo lygio nustatymą reglamentuojančių teisės aktų redakciją.

Pastarasis reikalavimas negali būti tenkinamas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) pasisakydamas dėl teisės aktų taikymo laike savo praktikoje yra išaiškinęs, jog siekiant teisinių santykių stabilumo, administracinių bylų teisenoje taikomas principas *lex retro non agit* (įstatymas atgal negalioja). Pagal šį teisės principą – teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų galiojimas atgal neleidžiamas (LVAT 2012 m. gegužės 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. Nr. A261-1960/2012). Tai teisės norminiams aktams keliamas reikalavimas, kad juose įtvirtintos teisės normos negali būti taikomos juridiniams faktams ir teisinėms pasekmėms, atsiradusioms dar iki šio akto įsigaliojimo. Šiuo principu siekiama užtikrinti teisinio reguliavimo bei asmenų teisinio statuso aiškumą, stabilumą. Subjektai turi žinoti, kokio elgesio iš jų yra tikimasi, reikalaujama, ir turi būti tikri, kad už teisės aktus atitinkantį elgesį jiems nebus taikomos teisinės poveikio priemonės vėliau pasikeitusio teisinio reguliavimo pagrindu (LVAT 2012 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A552 - 1508/2012; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimas Nr. 23, p. 561 - 562).

Taigi, Komisija šioje byloje vadovausis iki 2023 m. gruodžio 31 d. nustatytu teisiniu reguliavimu, galiojusių Teritorinio skyriaus sprendimo priėmimo metu, bei atitinkamai Tarnybai (Agentūrai) nagrinėjant Pareiškėjo skundą.

Pagal Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymą (toliau – Įstatymas, suvestinė redakcija nuo 2023-04-01 iki 2023-12-31) neįgalumo lygį, darbingumo lygį, specialiųjų poreikių lygį, specialųjį nuolatinės slaugos poreikį, specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį, specialųjį lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį nustato Tarnyba (Įstatymo 18 straipsnio 1 dalis). Darbingumo lygis – asmens pajėgumas įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują profesinę kompetenciją arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus (Įstatymo 2 straipsnio 5 dalis).

Aktualios ir esminės darbingumo lygio nustatymo nuostatos išdėstytos Įstatymo 20 straipsnyje. Darbingumo lygis nustatomas asmenims nuo 18 metų iki senatvės pensijos amžiaus (1 dalis). Darbingumo lygis nustatomas įvertinus asmens sveikatos būklę ir galimybes atlikti turimos kvalifikacijos darbus, įgyti naują kvalifikaciją ar dirbti darbus, nereikalaujančius profesinės kvalifikacijos po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės ir profesinės reabilitacijos bei specialiosios pagalbos priemonės (4 dalis). Darbingumo lygis nustatomas remiantis asmenį gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas, ir (ar) jo atstovas pagal įstatymą, ir (ar) jo aprūpintojas. Darbingumo lygį nustatanti institucija gali nuspręsti pakviesti asmenį ir (ar) jo atstovą pagal įstatymą, ir (ar) jo aprūpintoją dalyvauti nustatant darbingumo lygį (6 dalis).

Darbingumo lygio nustatymo procedūras taip pat reglamentuoja: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtintais Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašas (minėta, – Kriterijų aprašas), Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas (minėta, – Tvarkos aprašas) (2014 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. A1-131/V-349 redakcija).

Pagal Kriterijų aprašo 3 punktą, sprendimas dėl asmens darbingumo lygio nustatymo priimamas pagal medicininius kriterijus, t. y. nustatomas asmens bazinio darbingumo kriterijus (Kriterijų aprašo 1 priedas) ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus (Kriterijų aprašo 2 priedas). Bazinis darbingumas vertinamas atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę: į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus (Kriterijų aprašo 4 punktas). Minėto Kriterijų aprašo 7 punkte nustatyta, kad bazinis darbingumas vertinamas procentais nuo 0 iki 100.

Pagal Kriterijų aprašo 8 punkto nuostatas, Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai vertinamai balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam. Užpildžius Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną (9 punktas), gauti klausimyno balai prilyginami koeficientams, nurodytiems 10 punkte (93-101 balas – koeficientas 0,7; 84-92 balai – koeficientas 0,8; 68-83 balai – koeficientas 0,9; 23-67 balai – koeficientas 1; 10-22 balai – koeficientas 1,1; 0-9 balai – koeficientas 1,2).

Taigi, apskaičiuojant asmens darbingumo lygį bazinio darbingumo procentai dauginami iš Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento (Kriterijų aprašo 11 punktas).

Tvarkos aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų darbingumo lygiui nustatyti, pateikimą, darbingumo lygio, termino, atsiradimo laiko, priežasties nustatymą, pakartotinį darbingumo lygio vertinimą (1 punktas). Šiame Tvarkos apraše nustatyta, kad bazinis darbingumas yra asmens darbingumo lygis, nustatytas vadovaujantis mediciniais kriterijais (6.1 papunktis), kai asmuo „<...> kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigos jį gydantį gydytoją dėl siuntimo į Tarnybą darbingumo lygiui nustatyti“ (7 punktas). Tvarkos aprašo 8 punkte nurodyta, kad asmenį gydantis gydytojas Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (minėta, – ESPBI IS) pateikia klinikinius elektroninius dokumentus „<...>, kuriuose nurodo diagnozę (-es), dėl kurios (-ių) asmuo siunčiamas į Tarnybą darbingumo lygiui nustatyti, asmeniui taikytą gydymą ir (ar) medicininę reabilitaciją, įvertina, ar ESPBI IS nurodytos

visos asmeniui suteiktos konsultacijos, atlikti instrumentiniai, klinikiniai laboratoriniai ir (ar) kiti tyrimai, patvirtinantys tą (tas) diagnozę (-es)“.

Pagal Tvarkos aprašo 12.6 papunktį, kai darbingumo lygis vertinamas pakartotinai, jis gali būti nustatomas asmeniui nedalyvaujant. Tokiu atveju, klausimynas pildomas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindinamas susisiekus elektroninių ryšių priemonėmis. Asmuo gali būti pakviestas atvykti į Tarnybą dalyvauti pakartotinai vertinant jo darbingumo lygį, jei pildant Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimą elektroninių ryšių priemonėmis kyla abejonių dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo. Tai, kad Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynas užpildytas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindintas elektroninių ryšių priemonėmis, pažymima klausimyno pastabose. Šio papunkčio nuostatos netaikomos, jei asmuo ar jo atstovas išreiškia norą (raštu arba žodžiu) atvykti į Tarnybą dalyvauti pildant klausimą.

Tvarkos aprašo 35.3 papunktyje nurodyta, kad Tarnyba atlieka pakartotinį darbingumo vertinimą, kai asmuo nesutinka su NDNT teritorinio skyriaus priimtu sprendimu.

Dėl pirminio vertinimo rezultatų.

Kaip ir minėta, pirminio vertinimo metu Pareiškėjui nustatytas 85 proc. bazinis darbingumo lygis, asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai įvertinti pagal užpildytą asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimą – nustatyti 8 balai, kurie vadovaujantis Kriterijų aprašo 10 punktu prilyginti koeficientui 1,2, nustatytas 100 proc. darbingumas. Apskaičiuojant asmens darbingumo lygį, bazinio darbingumo procentai dauginami iš Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento.

Siuntime į Tarnybą nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodus: *(duomenys neskelbtini)*.

Taigi, būtina įvertinti, ar pagal Siuntime į Tarnybą nustatytą Pareiškėjo diagnozes Šiaulių I teritorinis skyrius tinkamai įvertino bazinį darbingumo lygį. Šiaulių I teritorinis skyrius, vertindamas bazinį darbingumą pagal Siuntime į Tarnybą pateiktas diagnozes, vadovavosi Kriterijų aprašo XIV skyriaus „Ligos, traumos ir kiti dėl išorinių priežasčių atsiradę padariniai“ 80 punkto „Griaučių neuromotorinės ir su judesiais susijusios funkcijos“ 1.1 papunkčiu „nedidelis judesių apribojimas“. Šiuo atveju Pareiškėjui nustatytas 85 proc. bazinis darbingumas. Šiam punktui taikoma pastaba: *vertinant vertebroginines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio darbingumo lygio nustatymo kriterijų 80.1 papunkčio papunktis arba tik vienas I skyriaus 14 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą stuburo funkcijos sutrikimas: reiškiasi bent vienos galūnės ar jos dalies motorikos, jutimų sutrikimais ir skausmais; išnaudojus gydymo galimybes, sutrikimai turi būti patvirtinti klinikiniais ir instrumentiniais tyrimais, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis; raumenų jėga vertinama pagal Lovetto skalę.*

Pagal Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimą (toliau – Klausimynas, b. l. 27-42) Pareiškėjo profesinės, darbo veiklos bei aplinkos prieinamumo įvertinimas – 8 balai, asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti įvertinimas – 0 balų, bendra balų suma – 0 balų. Šiuo atveju matyti, jog yra klaida nurodant bendrą balų sumą, turėtų būti 8 balai, nes pirmoji Klausimyno dalis įvertinta 8 balais.

Taigi, vadovaujantis Kriterijų aprašo 8, 9, 10 punktais, Pareiškėjo Klausimyno 8 balai prilyginami 1,2 koeficientui, kuris dauginamas iš nustatyto bazinio darbingumo procentų (85), kas sudaro 102 procentus, tačiau pagal Tvarkos aprašo 11 punktą, darbingumo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalu, o tai, šiuo atveju, reiškia, jog Pareiškėjui nustatytas 100 proc. darbingumas.

Nustatant asmens darbingumo lygį, pildomas Tarnybos direktoriaus, suderinus su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, patvirtintos formos Darbingumo lygio vertinimo aktas.

Pareiškėjas patikslintu skundu prašo išreikalauti iš Vilniaus kalėjimo visą medicininę knygelę ir medicininius dokumentus, susijusius su Pareiškėju. Būtų galima suprasti, jog Pareiškėjas siekia, kad būtų vertinami apskritai visi esami medicininiai duomenys, nes galimai pateikti ne visi reikalingi dokumentai.

Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Tvarkos aprašo 8 punktą už asmens darbingumui nustatyti reikalingų duomenų pateikimą Tarnybai atsakingas asmenį gydantis gydytojas. Šiame

punkte nustatyta detali tvarka, kokius veiksmus turi atlikti asmenį gydantis gydytojas, kokios formos pildomos, kokios diagnozės turi būti nurodomos ir kt.

Pagal Tvarkos aprašo 45 punktą, už ESPBI IS pateiktų klinikinių elektroninių dokumentų E025 ar E003 ir E027 parengimą ir (ar) siuntimo į Tarnybą darbingumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas. Už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas.

Tarnybai suteikta teisė per 3 darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos, susipažinus su informacija, nurodyta ESPBI IS pateiktuose klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose E025 ar E003 ir E027, raštu kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios asmenį gydantis gydytojas ESPBI IS pateikė klinikinius elektroninius dokumentus E025 ar E003 ir E027 arba išdavė siuntimą į NDNT darbingumo lygiui nustatyti dėl papildomų medicininių dokumentų (informacijos), reikalingų asmens darbingumo lygiui nustatyti, pateikimo, į kitas įstaigas ar institucijas dėl papildomų dokumentų (informacijos), reikalingų asmens darbingumo lygiui nustatyti, pateikimo, jeigu gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka (Tvarkos aprašo 13.1 papunktis).

Tarnybai taip pat suteikta teisė raštu kreiptis į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią įstaigą dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo (Tvarkos aprašo 16¹ punktas).

Šioje byloje nėra duomenų, kad Tarnybai buvo poreikis prašyti papildomų duomenų, reikalingų Pareiškėjo darbingumo lygiui įvertinti, nes medicininių ir kitų dokumentų išsamumas ir pakankamumas sudarė pagrindą įvertinti Pareiškėjo darbingumo lygį.

Pareiškėjas Tarnybai nenurodė, kad reikalingi kokie nors papildomi duomenys, ar kad pateikti ne visi reikalingi dokumentai.

Siekiant įvertinti Agentūros sprendimo teisėtumą, Komisija taip pat atlieka ir Šiaulių I teritorinio skyriaus 2023 m. lapkričio 20 d. Sprendimo Nr. STS-7597 analizę ir palyginimą su Agentūros sprendimu, tačiau neatliekamas jo teisėtumo vertinimas.

Komisija, įvertinusi rašytinius bylos duomenis, daro išvadą, jog, atsižvelgiant į Siuntimą Tarnybai (b. l. 24-25) nurodytas diagnozes, kitus į bylą pateiktus medicininius dokumentus (b. l. 25-27), nėra pagrindo išvadai, kad Atsakovė neteisingai taikė teisės normas ir vertindama Pareiškėjo darbingumo lygį jas pažeidė.

Klaida Klausimyne nurodant bendrą balų sumą „0“ yra akivaizdus Klausimyną pildžiusio asmens suklydimas ir reikšmės Teritorinio skyriaus ir Agentūros sprendimams neturi.

Dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo.

Minėta, Pareiškėjas, nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, 2023 m. gruodžio 18 d. pateikė skundą Agentūrai, kuri pagal 2024 m. vasario 8 d. Darbingumo lygio vertinimo aktą Nr. DL3879 (toliau – Aktas Nr. 2) priėmė skundžiamą Agentūros sprendimą.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), priešingai nei Šiaulių I teritorinis skyrius, vadovavosi Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 14.1 papunkčiu, kuris taikomas periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligų atveju. Šiuo atveju Pareiškėjui nustatytas (*duomenys neskelbtini*). Taikant minėtą papunktį Pareiškėjui nustatytas 90 procentų bazinis darbingumo lygis, o taikant nustatytą darbingumo lygio apskaičiavimo metodiką (Kriterijų aprašo 8, 9, 10 punktai, Tvarkos aprašo 11 punktas) Pareiškėjui vėlgi nustatytas 100 proc. darbingumas.

Kriterijų aprašo 14 punktui taikoma pastaba: vertinant vertebrogenines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio darbingumo lygio nustatymo kriterijų 14 punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 80.1 papunkčio papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos reiškimosi formą; reiškiama bent vienos galūnės ar jos dalies motorikos, jutimų sutrikimais ir skausmais; išnaudojus gydymo galimybes, sutrikimai turi būti patvirtinti klinikiniais ir instrumentiniais tyrimais, gydytojų specialistų konsultacijų išvadamis; raumenų jėga vertinama pagal Lovetto skalę.

Nors Agentūra atsiliepime ir nepateikė paaiškinimo, o iš bylos duomenų nėra aišku, kodėl atliekant pakartotinį Pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą buvo pasirinkti skirtingi kriterijai, tačiau, atsižvelgiant į Kriterijų aprašo 14 ir 80 punktų pastabas, darytina išvada, jog vertinant Pareiškėjui

siuntime į Tarnybą nurodytas diagnozes, leistina vertintojams taikyti tiek vieną, tiek kitą punktą, t. y. vertinimo kriterijų.

Taigi, Agentūrai vertinant Pareiškėjo diagnozes, nustatytas 90 procentų bazinis darbingumo lygis, kuris įvertintas remiantis Agentūros gautais duomenimis (Pareiškėjas skundžiasi (*duomenys neskelbtini*), taip pat skundžiasi (*duomenys neskelbtini*), skausmai vargina protarpiais nuo 2007 m. po (*duomenys neskelbtini*). (*duomenys neskelbtini*). Minėti duomenys patvirtinti asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Tarnybą, 2023 m. kovo 23 d. neurologo konsultacijos duomenimis, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, kitų gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, ESPBI IS paciento kortelėje identifikuotais įrašais ir paties Pareiškėjo pateikiama informacija.

Atsakovė atsiliepime papildomai paaiškino, kad Pareiškėjo darbingumo lygis pagal mažesni darbingumo lygį nurodytą Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 14.2 papunktyje nenustatytas, nes mediciniais dokumentais nepatvirtintas lengvas sutrikimas, t. y. Pareiškėjui nepasireiškė visi 14.2 papunktyje nurodyti požymiai: galūnės raumenų jėga – 4 balai, sutrikę jutimai, parestezijos, susilpnėję sausgyslių ir antkaulių refleksai ar plaštakos jėga – 2–3 balai, pėdos jėga – 0–2 balai, asmuo savarankiškas. Taigi, Pareiškėjui palankesnis bazinio lygio įvertinimas objektyviai negalėjo būti taikomas dėl nustatytų diagnozių pagal pateikus medicininius dokumentus.

Svarbu ir tai, kad Pareiškėjas, teikdamas skundą Agentūrai dėl Šiaulių I teritorinio skyriaus sprendimo, taip pat teikdamas skundą Komisijai dėl Agentūros sprendimo, nenurodė jokių objektyvių aplinkybių, papildomų duomenų, kodėl mano, jog sprendimus reikia pripažinti neteisėtais ir kuo pasireiškia „LR piliečio teisių pažeidimai“, kaip nurodoma skunde Komisijai.

Minėta, jog Pareiškėjas skundu Komisijai prašo įpareigoti Agentūrą atlikti naują darbingumo lygio vertinimą pagal nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusią darbingumo lygio nustatymą reglamentuojančių teisės aktų redakciją. Atsakovė šiuo atveju sprendime pažymėjo, jog pasikeitus sveikatos būklei, ar pageidaujant, kad dalyvumo lygis būtų nustatytas nauja tvarka, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimą, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Taigi, Pareiškėjas, siekdamas realizuoti savo teisę pakartotinai įvertinti dalyvumo lygį pagal nuo 2024 m. įsigaliojusią tvarką, tiesiog turi teikti naują prašymą Agentūrai.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, Komisija sprendžia, jog Pareiškėjo skundas dėl 2024 m. vasario 8 d. Agentūros sprendimo Nr. SS-504 „Dėl X. Y. darbingumo lygio“ nepagrįstas, dėl to atmetinas.

Remiantis Atsakovės atsiliepime išdėstytais argumentais, įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X. Y. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė